

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
"ІСТОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ҐРУНТОЗНАВСТВА ТА ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ"

Обсяг:	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, рік	семестр 1, рік навчання - I
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Тригуб Валентина Іванівна; кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру
Контактний тел.	+38 (067) 936-2321
E-mail:	grunt.ggf@onu.edu.ua
Робоче місце	Одеса, пров.Шампанський, 2 геолого-географічний факультет, кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру (каб. 63, 64)
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри Онлайн-консультації: телефон, ZOOM.

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: група в Telegram, консультації за розкладом

e-mail: grunt.ggf@onu.edu.ua

телефон: +38 (067) 936-2321

соціальні мережі: Telegram

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни «Історія і методологія ґрунтознавства та земельного кадастру» є історичні аспекти становлення ґрунтознавства як науки та розвитку ґрунтознавчих і кадастрових досліджень, сукупність принципів, засобів, методів і форм організації ґрунтознавчих та кадастрових досліджень.

Пререквізити навчальної дисципліни. У системі географічних наук навчальний курс «Історія і методологія ґрунтознавства та земельного кадастру» тісно пов'язаний із наступними навчальними дисциплінами: «Ґрунтово-земельні ресурси і стале землекористування», «Бонітування ґрунтів і грошова оцінка земель».

Постреквізити навчальної дисципліни.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення зазначеної дисципліни: «Актуальні проблеми ґрунтознавства і земельного кадастру», «Кліматично-орієнтоване землеробство», «Урбосередовище і ґрунти міст», «Здоров'я ґрунту та охорона ґрунтових ресурсів», «Агроекологія і екологія ґрунтів», «Правове забезпечення управління ґрунтово-земельними ресурсами», «Моніторинг ґрунтів і земель».

Мета курсу – полягає у наданні теоретичних і практичних знань студентам щодо становлення і розвитку науки ґрунтознавство, земельно-кадастрових робіт; фундаментальності та проблемності сучасних досліджень; знань методології науки, головних методів наукових досліджень, сутності загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення наукових досліджень; рівні та характеристики наукового пізнання

і наукового знання, теоретичне й емпіричне забезпечення наукових досліджень; виробленні у студентів вміння правильної організації наукових досліджень і науково-дослідницьких робіт, здійснення всебічного аналізу і систематизації наукових досліджень, обґрунтування впровадження результатів наукових досліджень у різні галузі господарства.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення магістрів із завданнями, які поставлені перед ґрунтознавчою наукою у вирішенні глобальних проблем людства щодо забезпечення продовольством і збереження навколишнього природного середовища;
- ознайомлення з основними періодами становлення та розвитку науки ґрунтознавство та земельно-кадастровими роботами;
- дати студентам цілісне уявлення про основи науково-дослідницького пізнання та методологію і головні методи наукових досліджень;
- розглянути сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення наукових досліджень, атрибути і засоби наукових досліджень;
- проаналізувати різні рівні та характеристики наукового пізнання і наукового знання, теоретичне й емпіричне забезпечення наукових досліджень.

Очікувані результати.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні проблемні питання генези, географії та екології ґрунтів;
- сутність взаємодії педосфери і суспільства;
- специфіку ґрунтознавчих і земельно-кадастрових досліджень і робіт;
- стан і проблеми ґрунтознавчої науки в Україні;
- методологію та головні методи наукових досліджень;
- сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення наукових досліджень,
- рівні та характеристики наукового пізнання і наукового знання, теоретичне й емпіричне забезпечення наукових досліджень.
- методіку оцінки ґрунтових карт різного масштабу і різного призначення;
- ґрунтово-географічні критерії оцінки земельних ресурсів сільськогосподарських угідь різних ландшафтів;
- критерії оцінки якості ґрунтових карт різних масштабів;

вміти:

- вільно володіти понятійним апаратом;
- аналізувати стан ґрунтових ресурсів світу й України, екологічну роль і функції ґрунтів;
- розкрити роль ґрунтознавчої науки.
- правильно організувати наукові дослідження і науково-дослідницькі роботи, зокрема у Науках про Землю;
- фахово оцінювати необхідний якісний і кількісний рівень інформаційного наповнення та економічної ефективності результатів наукових досліджень;
- здійснювати аналіз і систематизацію наукових досліджень, виокремлювати фундаментальні і прикладні наукові дослідження;
- обґрунтовувати необхідність впровадження результатів наукових досліджень у різні галузі господарства;
- володіти методологією досліджень ґрунтового покриву різних ландшафтів та методами вивчення ґрунтів при польових дослідженнях;
- вміти пояснити еволюційні особливості розвитку ґрунтів у часі на базі польових спостережень.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс складається з лекцій (28 год.) та практичних занять (12 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентацій); практичні (практичні роботи); самостійна робота (робота з підручником під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Ґрунтознавство як наука. Загальне поняття про державний земельний кадастр.

Тема 1. Становлення та розвиток науки ґрунтознавства.

Тема 2. Загальні відомості про державний земельний кадастр.

Тема 3. Фундаментальність і проблемність ґрунтознавчої науки.

Тема 4. Система понять і термінів у ґрунтово-географічній науці. Методи досліджень в ґрунтознавстві.

Тема 5. Проблеми вивчення взаємодії ґрунтового покриву і суспільства.

Тема 6. Стале управління ґрунтовими ресурсами і соціальний розвиток суспільства.

Тема 7. Міжнародне співробітництво в галузі ґрунтознавства та земельного кадастру.

Змістовий модуль 2. Методологія та організація досліджень в науках про Землю.

Тема 8. Філософсько-методологічні проблеми ґрунтово-часових структур в ґрунтознавстві

Тема 9. Системна організація ґрунтів і ґрунтового покриву.

Тема 10. Методологічні підходи до вивчення топології ґрунтових ландшафтів.

Тема 11. Методи вивчення топології ґрунтових ландшафтів

Тема 12. Прикладне значення вивчення топології ґрунтових ландшафтів.

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Адаменко О., Зоріна Н. Методологія та організації наукових досліджень в екології: підручник. Івано-Франківськ, 2015. 169 с.
2. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 344 с.
3. Гавриленко О.П. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. К.: Ніка- Центр, 2008. 172 с.
4. Кирильчук А., Наконечний Ю. Методологія та організація досліджень в науках про Землю: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 496 с.
5. Медведєв В.В. Про деякі дискусійні і невирішені проблеми в дослідженні ґрунтів. Харків. 2017. 188 с
6. Немець К.А., Немець Л.М. Теорія і методологія географічної науки : методи просторового аналізу : навч.-метод. Посібник. Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. 172 с.
7. Пащенко В.М. Методологія та методи наукових досліджень : підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. 256 с.
8. Позняк С. Історія розвитку ґрунтознавства і географії ґрунтів. Ґрунтознавство і географія ґрунтів. Ч. 1. Львів. 2010.С. 11–28.
9. Позняк С П. Актуальні проблеми ґрунтознавства і географії ґрунтів. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2017. 272 с.
10. Позняк С.П., Гавриш Н.С. Соціальне ґрунтознавство = Social soil science : навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 240 с.

11. Позняк С.П., Красеха Є.Н. Чинники ґрунтоутворення: Навч. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 400 с.
12. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / За заг. ред. М. Г. Ступеня. 2-ге видання, стереотипне. Львів: «Новий Світ-2000», 2006. 336 с.
13. Шарий Г.І., Одарюк Т.С., Гасенко Л.В. Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру в Україні. Навчальний посібник. Полтава, 2022 307 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання практичних робіт та виконання індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль – екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Рівень знань студента з кожного модуля оцінюється за 100 – бальною шкалою. Наведена таблиця визначає питому вагу оцінки з кожного модуля у загальній оцінці по дисципліні.

Поточний контроль												Контрольна роботи за змістовим модулем 1-2*	Сум а балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	20	100
6	6	4	6	6	6	6	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Самостійна робота студентів.

Включає роботу з друкованими джерелами (підручниками, навчальними посібниками, лабораторними практикумами), самостійне вивчення питань згідно програмі. Потребує від здобувачів вищої освіти самостійного вивчення, закріплення й поглиблення раніше здобутих і нових знань. Здобувачі вищої освіти повинні опрацювати теми, що заплановані для самостійної роботи:

Контроль СР відбувається у вигляді тестів, контрольних робіт, переліку обов'язкових розрахункових завдань. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У разі відсутності на контрольному заході, його можна перездати у час планової консультації. Перелік питань до підсумкового контролю міститься у робочій програмі дисципліни, яка розміщена на сайті факультету та у Google Class

Політика щодо академічної доброчесності:

Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов'язкове; запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються. Поважною причиною відсутності на заняттях вважається хвороба, що підтверджується довідкою від лікаря (лікарняним листом).

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекції або практичного заняття у випадках роботи з інформаційними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії: ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера на лекціях та практичних заняттях, під час контрольних заходів – зосереджена, без розмов та відволікань.